

Interwały

Interwał jest to odległość pomiędzy dwoma dźwiękami. Nazwy interwałów wraz z określeniem odległości liczonej w półtonach oraz stosowanym oznaczeniem przedstawia poniższa tabela.

Nazwa interwału	Liczba półtonów	Przykład od dźwięku c
Pryma czysta	0	c1 – c1
Sekunda mała	1	c1 – des1
Sekunda wielka	2	c1 = d1
Tercja mała	3	c1 – es1
Tercja wielka	4	c1 – e1
Kwarta czysta	5	c1 – f1
Kwarta zwiększona/Kwinta zmniejszona	6	c1 – fis1 / c1 – ges1
Kwinta czysta	7	c1 – g1
Seksta mała	8	c1 – as1
Seksta wielka	9	c1 – a1
Septyma mała	10	c1 – b1
Septyma wielka	11	c1 – h1
Oktawa czysta	12	c1 – c2
Nona mała	13	c1 – des2
Nona wielka	14	c1 – d2
Decyma mała	15	c1 – es2
Decyma wielka	16	c1 – e2
Undecyma czysta	17	c1 – f2
Oktawa i tryton	18	c1 – fis1 / c1 – ges2
Duodecyma czysta	19	c1 – g2
Tercdecyma mała	20	c1 – as2
Tercdecyma wielka	21	c1 – a2
Kwartdecyma mała	22	c1 – b2
Kwartdecyma wielka	23	c1 – h2
Kwintdecyma (dwie oktawy)	24	c1 – c3

Dla interwałów większych od kwintdecymy stosuje się nazwy: dwie (trzy itd.) oktawy i sekunda (tercja itd.).

Jak widać z powyższego zestawienia kolejne interwały określają liczbę stopni pomiędzy dwoma dźwiękami szeregu naturalnego (c,d,e,f,g,a,h,c), uwzględniając znaki chromatyczne.

Interwały mogą być proste lub złożone. Interwał prosty to taki, którego rozpiętość nie przekracza oktawy, natomiast interwał złożony to taki, którego rozpiętość przekracza oktawę.

Interwały można podzielić na czyste, wielkie i małe. Każdy z interwałów może zostać zwiększony lub zmniejszony przez zastosowanie znaków chromatycznych. Interwał zwiększony powstaje przez podwyższenie o półton interwału wielkiego lub czystego. Interwał podwójnie zwiększony powstaje przez podwyższenie interwału wielkiego lub czystego o dwa półtony. Interwał zmniejszony powstaje przez obniżenie o półton interwału czystego lub małego, a interwał podwójnie zmniejszony powstaje

przez obniżenie interwału małego lub czystego o dwa półtony. Interwałów potrójnie i poczwórnice zwiększonych w praktyce muzycznej nie stosuje się.

Interwał może być harmoniczny, gdy dwa dźwięk równocześnie współbrzmia, lub melodyczny, gdy dźwięki następują jeden po drugim.

Współbrzmienie interwału może „zgodne” lub „niezgodne”. Interwały brzmiące zgodnie zwane są konsonansami, a te brzmiące niezgodnie – dysonansami. Do konsonansów zaliczamy: interwały czyste (zwane konsonansami doskonałymi) oraz tercje i seksty (bez względu na to czy są małe, czy wielkie) zwane konsonansami niedoskonałymi, natomiast dysonansami są sekundy i septymy (bez względu na to czy są małe, czy wielkie) oraz tryton, czyli kwarta zwiększona (kwinta zmniejszona). Należy jednak zauważyć, że we współczesnej muzyce pojęcie zgodności współbrzmienia nie jest już tak jednoznaczne. W średniowieczu za konsonanse uważano jedynie interwały czyste, W XIII i XIV wieku rozwój muzyki doprowadził do uznania tercji i seksty za konsonanse niedoskonałe, natomiast współcześnie często używa się septym i non jako interwałów brzmiących „zgodnie”.

Sposób grania interwałów na gitarze przedstawia poniższy rysunek.

E6

				1	2m	2	3m	3
2m	2	3m	3	4	4 zw/5zm	5	6m	6
4zw/5zm	5	6m	6	7	7w	8		

Rysunek przedstawia rozmieszczenie na trzech strunach kolejnych interwałów do oktawy włącznie w stosunku do dźwięku wydobywanego na dowolnym progu struny E6. Rysunek przedstawia gitarę tak, ja się ją „widzi” – struna E6 jest na górze, a nie, jak w zapisie tabulaturowym, na dole.

W powyższym rysunku przyjęto następujące oznaczenia interwałów:

m – interwał mały

bez oznaczenia literowego – interwał czysty lub wielki - Uwaga !!! – wyjątek stanowi tutaj interwał septymy małej, którą oznacza się tylko cyfrą bez dodatkowych oznaczeń – dla septymy wielkiej zastosowano oznaczenie 7w.

zw – interwał zwiększony

zm – interwał zmniejszony

W praktyce stosuje się również inne oznaczenia interwałów, np.:

znak chromatyczny bemola – dla oznaczenia interwału małego lub zmniejszonej kwinty i septymy,

(również +) – dla oznaczenia interwału zwiększonego,

Maj (również trójkąt) – dla oznaczenia septymy wielkiej.

Znajomość i umiejętność zastosowania interwałów jest wykorzystywana w improwizacji i budowie akordów.